

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

12 mei 2000

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds en de regering van de republiek Kazachstan, anderzijds inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Raad van State	17
Ontwerp van decreet	21
Bijlage : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds en de regering van de republiek Kazachstan, anderzijds inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998	25

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Betekenis van de overeenkomst

Doel van de overeenkomst

In het algemeen staat de Vlaamse regering positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden, die van belang zijn voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Alhoewel buitenlandse investeringen reeds worden beschermd door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen, het bieden van een garantie voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clausule van de meest begunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij onteigenende maatregelen en de vrije overmaking van inkomsten. Bovendien creëert zulke overeenkomst een eigen juridisch kader waarin investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen uit hoofde van die zes overheden en zelfs rechtstreeks uit hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zgn. “gemengde” karakter van de BLEU-overeenkomsten inzake investeringen werd in april 1995 unaniem aanvaard door de leden van de in-

terministeriële Conferentie voor buitenlands beleid. Zowel de Gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Dergelijke overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De Gewesten zijn immers bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd inzake de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft. Het tweede en laatste artikel houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat ze in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid.

2. Schets van het partnerland

Institutionele en politieke gegevens

Op 25 oktober 1990 nam de Opperste Sovjet een soevereiniteitsverklaring aan waarbij de republiek de controle kreeg over de natuurlijke rijkdommen en de economie en de gelijkheid van alle bevolkingsgroepen werd gewaarborgd. De Kazakse nationalisten vonden deze verklaring te zwak en dat leidde tot protesten. In maart 1991 nam Kazachstan deel aan het referendum over de toekomst van de USSR : 94 % van de inwoners was voor “het behoud van de USSR als unie van soevereine staten met gelijke rechten”. De coup in Moskou (augustus 1991) viel niet in goede aarde in Kazachstan. De Kazakse CP stapte uit de CP van de Sovjet-Unie en werd de Onafhankelijke Socialistische Partij van Kazachstan.

Op 16 december 1991 werd Kazachstan de laatste ex-sovjetrepubliek die zich onafhankelijk verklaarde. President Nazarbajev wou te allen prijze de rust tussen Kazakken en Russen bewaren en vooral vond hij de economische hervormingen belangrij-

ker dan de politieke. De politieke instellingen bleven nagenoeg ongewijzigd (de Opperste Kenges was nu de naam voor de hoogste wetgevende macht) en de vroegere communisten bleven – onder een andere naam want de partij was verboden – aan de macht. Nazarbajev had weinig tegenstand. Bij de presidentsverkiezingen in 1991 behaalde hij 98,8 % van de stemmen.

In 1993 kwam er een nieuwe grondwet die van het land een seculiere staat maakte en van het Kazaks de staatstaal (het Russisch werd de taal voor interethnische communicatie).

In december 1993 ontbond de Opperste Kenges zichzelf. President Nazarbajev kreeg de macht om bij decreet te regeren tot de verkiezingen van 7 maart 1994. Van de 177 te begeven zetels gingen er 42 naar de aanhangers van de president terwijl het Volksfront 33 zetels in de wacht sleepte. De CP werd in 1994 opnieuw toegelaten.

De grondwet werd opnieuw gewijzigd in juni 1995. Na demonstraties tegen het “ondemocratisch karakter” werd een geamendeerde tekst in een referendum op 30 augustus 1995 goedgekeurd. De voornaamste punten waren :

- de president kreeg de volledige uitvoerende macht ;
- de post van vice-president werd afgeschaft ;
- de Opperste Kenges werd vervangen door een Tweekamerstelsel : de Majlis (67 leden) en de Senaat (47 leden of 2 per regio en 7 aangeduid door de president) ;
- het volk kreeg de macht die het kon uitoefenen via referenda en vrije verkiezingen ;
- erkenning van ideologische en politieke verscheidenheid ;
- erkenning van overheids- en privé-bezit ;
- het Kazaks werd de staatstaal.

Kazachstan is een presidentiële democratie. De president, die verkozen wordt voor vijf jaar, duidt de premier, de vice-premiers en de ministers van defensie, binnen- en buitenlands beleid, defensie en financiën aan. De wetgevende macht berust bij het parlement – Mejlis en Senaat – dat verkozen wordt voor vijf jaar. De macht wordt direct door het volk uitgeoefend d.m.v. referenda en vrije verkiezingen. Bij een referendum op 29 april 1995 spraken de

kiezers zich massaal uit voor een verlenging tot 2000 van het mandaat van president Nazarbajev. Volgens Westerse diplomaten geeft de nieuwe grondwet de president veel macht. Hij heeft het gerechtelijk apparaat onder controle en houdt het parlement buitenspel. Corruptie tiert welig. Diplomaten van de VN en de EU vinden Nazarbajev echter niet meteen een dictator. Hij is veeleer een “autoritaire” president die regeert met decreten.

In oktober 1996 nam de regering ontslag nadat ze moest toegeven dat haar pogingen om de economie te hervormen, mislukt waren.

Op 10 december 1997 werd Akmola – dat werd omgedoopt tot Astana – de nieuwe hoofdstad in plaats van Almaty.

In januari 1999 vonden vervroegde presidentsverkiezingen plaats. De enige echte tegenkandidaat werd buitenspel gezet. Nazarbajev won de verkiezingen uiteraard met meer dan 80 % van de stemmen.

Kazachstan staat nog voor enorme hervormingen op politiek, economisch, cultureel en sociaal vlak. Toch noemen westerse diplomaten dit land, met de grootte van West-Europa, één van de meest stabiele landen in Centraal-Azië. Veel is er nog Russisch maar er wordt aan positieve discriminatie gedaan van de Kazakken en hun taal. De wet van juli 1997 maakte Kazaks officieel de taal van de administratie, de wetgeving, enz. De belangrijkste posten in de administratie worden aan Kazakken gegeven.

Kazachstan telt 15 miljoen inwoners maar het heeft een negatieve bevolkingsgroei (16,4 miljoen in 1992). De bevolking is etnisch zeer divers (er wonen 212 etnische minderheden). Toch is de overheid erin geslaagd etnische conflicten te vermijden.

Samenwerking met België en Vlaanderen

Op 31 december 1991 heeft België Kazachstan erkend. In juni 1996 organiseerde de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel (BDBH) een verkenningsmissie met de gewesten. Verschillende bedrijven hebben belangen in het land. Zo richtte de nutsgroep Tractebel een filiaal op – Intergas Central Asia – dat belast is met de privatisering van de productie en de distributie van elektriciteit en warmte en ook – als enige – met het transport van gas in Kazachstan. In januari 1998 kwamen er problemen met de regering i.v.m. het “niet naleven van het gascontract” door Tractebel. Er waren betogingen omwille van de gebrekkige gaslevering maar in maart 1998 kwam er een oplossing waarbij

Tractebel pijpleidingen zou aanleggen naar China, Kirgizië en Akmola en de controle kreeg over alle installaties die bij het aardgasnetwerk horen. Eind 1999 waren door dubieuze transacties alle contracten op de helling gebracht. Tractebel poogde op een zo voordelig mogelijke manier uit het ontstane kluwen te geraken. In mei 2000 bleek dat Tractebel zich met een bevredigend akkoord uit Kazachstan kon terugtrekken.

In haar beleidsverklaring besteedde de Vlaamse regering speciale aandacht aan Oost-Europa, waarbij specifieke aandacht gaat naar deze landen die door de EU werden uitgenodigd om toetredings-onderhandelingen te starten. Het doel van dat beleid is erop gericht Vlaanderen als een volwaardige partner op de internationale scène een politieke, economische en maatschappelijke rol te laten spelen bij het consolideren van democratische hervormingen in Oost-Europa. Anderzijds is Vlaanderen, gelegen in het hart van Europa, voor Kazachstan ook een geschikte opvolger van de bilaterale betrekkingen met de vroegere eenheidsstaat België.

Medio 1996 werd Kazachstan door de Vlaamse regering opgenomen in de lijst van prioritaire partners waarmee het Vlaamse Gewest een overeenkomst inzake investeringen wenst te sluiten. In overeenstemming met dezelfde beslissing werd een ambtenaar van de administratie Buitenlands Beleid aangesteld als lid van de onderhandelingsdelegatie voor de BLEU.

De Gewestelijke Investeringsmaatschappij (GIMV) kreeg het beheer van het EBWO-fonds in Kazachstan toegewezen. De GIMV stuurt een managementteam en leidt lokale specialisten op. De GIMV krijgt een onkostenvergoeding als beheerder en strijkt 20 % van de toekomstige meerwaarden op. Dit kan een kanaal zijn waarlangs Vlaamse bedrijven met lokale ondernemers joint ventures kunnen beginnen. In 1997 investeerde de GIMV ca. 54 miljoen frank om de oprichting mogelijk te maken van een nieuwe onderneming in de landbouw- en voedingssector. Dit bedrijf, RUSTAM, zal graan voor de lokale markt produceren.

Samenwerking met andere landen en met internationale organisaties

Op 2 maart 1992 werd Kazachstan lid van de UNO en vanaf april 1992 van het IMF en de Wereldbank. Het land is ook lid van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO), het heeft een partnerschapsakkoord met de EU (op 23 januari 1995 in Brussel ondertekend) en het onder-

tekende het Partnerschap voor de Vrede-akkoord met de NAVO.

President Nazarbajev was een groot voorstander van het behoud van het Gemeenebest van Onafhankelijke Staten (GOS). In januari 1993 ondertekende Kazachstan met 6 andere GOS-leden een charter waarin gepleit werd voor grotere politieke en economische integratie. Toch wou Nazarbajev een Euraziatische Unie tot stand brengen als alternatief voor het GOS. Op de GOS-top in januari 1996 moest hij echter toegeven dat de basis voor dergelijke unie niet meer bestond. Met de buurrepublieken Kirgizië en Oezbekistan slaagde Kazachstan er wel in zo een integratie te bewerkstelligen. Met Rusland en Wit-Rusland werd in 1995 een douane-unie gesloten.

Met Rusland werd in 1992 een vriendschapsverdrag getekend. Toch worden de relaties regelmatig verstoord. De aanwezigheid van veel Russen in Kazachstan is hieraan niet vreemd. Er wordt een politiek van goede verstandhouding en van verwijdering gevoerd waarbij wordt gestreefd naar een grotere diversiteit in de economische betrekkingen maar de technische en militaire banden (verhuur van het ruimtevaartcentrum Baikonor, militaire bases) zijn nog levensnoodzakelijk. China wil een 3.000 km lange olieleiding bouwen en zo de economische banden aanhalen (en tegelijkertijd de Kazakken overhalen hun Oeigoeren-minderheid aan de Chinese grens in toom te houden). De invloed en aanwezigheid van Turkije (etnische en linguïstische banden) neemt gestadig toe.

Op het vlak van defensie werd in 1992 met 5 andere GOS-leden een veiligheidsverdrag ondertekend. Kazachstan ondertekende ook het START-verdrag (vermindering van strategische wapens) en het non-proliferatieverdrag.

Economische gegevens

Situatie

Een VN-studie wees uit dat de overgang van het communisme naar de markteconomie sinds de onafhankelijkheid in 1991 vooral werklozen, jongeren, vrouwen en gehandicapten heeft getroffen. Men vreesde dat de werkloosheid zou oplopen tot 350.000 mensen tegen eind 1992. Daarom werd een Staatstewerkstellingsdienst opgericht. Officieel waren er in maart 1996 slechts 160.000 werklozen, maar in werkelijkheid zijn het er wellicht 10 maal meer. Eind 1996 was er een werkloosheid van 10 tot 12 %. Liefst 40 % van de werklozen was tussen 16 en 29 jaar oud. Volgens het UNDP kan meer

dan 30 % van de bevolking niet in zijn minimale levensonderhoud voorzien. De levensverwachting ging achteruit van 68,2 jaar in 1991 tot 64,9 jaar in 1995. Tegelijk daalde de natuurlijke bevolkingsgroei van 13 per 1000 in 1991 tot 5,2 in 1996. Criminaliteit is een groeiend probleem (volgens het Europees Instituut voor preventie en bestrijding van misdaad scoorde het land in 1998 het derde hoogste inzake zwaar geweld) en ook op het vlak van mensenrechten maakt Kazachstan geen goede beurt. Tenslotte staat het land er slecht voor op milieugebied.

Kazachstan is erg afhankelijk van de andere ex-sovjetrepublieken en het heeft te lijden onder het feit dat het volledig is ingesloten. Daarom blijft het ook economisch nauw verbonden met Rusland. Dit bleek ten overvloede in 1998-99 tijdens de crisis in Rusland. Het land heeft evenwel schitterende vooruitzichten op lange termijn, door de enorme rijkdom aan landbouw en bodemschatten.

Op het macro-economische vlak werden de volgende resultaten (in procenten) gehaald :

EBWO-cijfers	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
BNP	- 2,9	- 9,2	-12,6	- 8,2	0,5	2,0	- 2,5	1,7
Industriële productie	-14,0	-14,0	-27,5	- 8,6	0,3	4,0	- 2,1	2,2
Werkloosheid	0,5	0,6	0,8	1,7	3,6	4,1	-	-
Begrotingstekort	- 7,3	- 4,1	- 7,5	- 2,7	- 4,7	- 6,8	- 8,0	-
Inflatie	2984,0	2165,0	1160,0	60,4	28,6	11,3	1,9	8,3

BNP/hoofd (in US dollar)	1992	1995	1996	1997	1998
	296	1008	1247	1434	1463

Tussen 1985 en 1994 daalde het BNP jaarlijks gemiddeld met 6,5 % terwijl de bevolking telkens met 0,8 % toenam. Het gemiddeld inkomen bedroeg eind 1997 1.200 frank per maand.

Slechts 15 % van de totale oppervlakte is landbouwgrond. De voornaamste teelten zijn graan, suikerbieten, aardappelen, groenten, katoen, zonnebloemzaad en fruit. In de veeteelt zijn schapen en geiten en runderen van belang. Kazachstan is de tweede grootste wolproducent ter wereld. In 1993 zorgde de landbouw voor 24 % van de tewerkstelling en 19,7 % van het BNP. In de periode 1985-1993 nam het BNP van de landbouw gemiddeld met 1,1 % per jaar toe. In 1994 daalde de landbouwproductie met 21 % vergeleken met het jaar daarvoor.

De industrie is vooral gericht op de staalnijverheid, de metallurgie en de chemische sector. De metallurgie alleen is goed voor 55 % van de uitvoer. De sector van de verbruiksgoederen daarentegen is weinig ontwikkeld. In 1993 leverde de industrie 39 % van het BNP en 20 % van de tewerkstelling. Sinds 1985 daalde de industriële productie gemiddeld met 3,2 % per jaar.

Kazachstan bekleedde de eerste plaats onder de ex-sovjetrepublieken wat de ontginning van non-ferro mineralen betreft. In 1992 zorgde de mijnbouw voor 3,5 % van de werkgelegenheid. Het land beschikt ook over een enorme reserve aan zeldzame en waardevolle metalen (ijzer, lood, titaan, magnesium...) en energievoorraden (steenkool, aardolie, gas). De niet-ontgonnen gas- en oliereserves zouden tot de grootste in de wereld behoren. Met Chevron werd een contract gesloten voor de exploitatie van de olievoorraden. In 1991 werd 54,5 % van de totale energiebehoefte gedekt door kolen, petroleum en aardgas. Kazachstan moet ook zo'n 16 % van zijn elektriciteit invoeren. Begin van de jaren negentig werd 87 % van de elektriciteit geleverd door elektriciteitscentrales op kolen, terwijl de overblijvende 12 %, resp. 1 % geleverd werd door hydro-elektrische, resp. kerncentrales.

Kazachstan heeft troeven om buitenlandse investeringen aan te trekken : in de ondergrond gaan rijke voorraden olie en mineralen schuil. Toch bleek de doelstelling van president Nazarbajev een beetje vergezocht om tegen het jaar 2000 80 miljard dollar aan investeringen binnen te rijden en één van de voornaamste olielanden van de 21ste eeuw te worden. In werkelijkheid hebben de investeringen in de olie- en gasindustrie nog maar 3 miljard dollar opgebracht, waarvan één derde in 1998. Momenteel zijn vooral westerse oliemaatschappijen als Chevron, Agip, British Gas, Elf Aquitaine en Mobil Oil actief in Kazachstan maar maatschappijen uit de Golfstaten en China hebben al interesse getoond.

Olie kan worden uitgevoerd naar Novorossiisk, maar Kazachstan wil onafhankelijker worden van Rusland. Daarom zouden pijpleidingen worden gebouwd naar Iran en China.

In 1990-1991 werd het Almaty-filiaal van de Sovjet Staatsbank (Gosbank) getransformeerd tot de onafhankelijke centrale bank van Kazachstan. Deze had tot doel de banksector te rationaliseren om een gezonde financiële infrastructuur te verzekeren. In april 1999 werd de nationale munt – de tenge – losgekoppeld van de dollar (en devalueer-

de dus snel). Dit was te wijten aan een inzinking van de conjunctuur, het groeiend handelstekort, ...

De belangrijkste handelspartners van Kazachstan blijven de ex-sovjetrepublieken met 60 % van de handel. Daarnaast zijn Duitsland, Nederland, Zwitserland, Italië en Tsjechië (samen 24 %) belangrijke partners. Er worden vooral ertsen uitgevoerd terwijl energie en elektriciteit, machines en transportmaterieel worden ingevoerd. De BLEU-uitvoer bedroeg in 1995 401 miljoen frank (tegen 643 miljoen in 1994). Het gaat hier vooral om edele metalen en edelstenen (96 %).

Sedert maart 1997 krijgen buitenlandse investeerders 5 jaar belastingvrijstelling en nog 5 jaar beperkte belastingen aangeboden.

Maatregelen

In de jaren negentig werden hervormingen doorgevoerd in het sociale zekerheidsstelsel, dat zichzelf moest gaan financieren en niet meer afhankelijk kan zijn van transfers uit het totale uniebudget zoals tijdens de Sovjetperiode. Er werden drie nieuwe fondsen in het leven geroepen, waarvan het Pensioenfonds en het Sociale Verzekeringsfonds, die totaal door werknemers-en werkgeversbijdragen moeten worden gespijsd. In 1991 werd er ook van overheidswege een Tewerkstellingsfonds opgericht om de toenemende werkloosheid tengevolge van de economische hervormingen op te vangen

II. SPECIFIEKE TOELICHTING BIJ DE OVEREENKOMST MET KAZACHSTAN

1. Ontstaan van de overeenkomst

In het begin van 1996 werden de eerste afspraken gemaakt tussen het federale ministerie van Buitenlandse Zaken en de Kazakse overheid. De typeverdragstekst van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) werd aan de Kazakse partner voorgelegd, waarop hij schriftelijk opmerkingen formuleerde.

Medio 1996 werd Kazachstan door de Vlaamse regering opgenomen in de lijst van prioritaire partners waarmee het Vlaams Gewest een dergelijke overeenkomst wenst te sluiten. Ook voor de federale regering en de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd dit land een dergelijke prioriteit.

Kazachstan heeft immers enorme troeven op het gebied van de exploitatie van natuurlijke delfstoffen : het bezit rijke voorraden aardolie, aardgas en andere mineralen – sommige prospectoren beweren dat het de grootste ter wereld zijn. Buitenlandse investeringen in de petroleum- en gasindustrie blijven alleszins groeien en bereikten onlangs een bedrag van ca. drie miljard frank, waarvan één miljard in 1996. Nu zijn er vooral Britse, Franse en Amerikaanse oliemaatschappijen actief. Soortgelijke ondernemingen uit de Golfstaten en uit China hebben belangstelling getoond.

In overeenstemming met dezelfde beslissing van de Vlaamse regering, werd een ambtenaar van de administratie Buitenlands Beleid aangesteld als lid van de onderhandelingsdelegatie voor de BLEU. Ook het Waals Gewest was vertegenwoordigd door een eigen ambtenaar.

Wegens het gemis van visa voor de Kazakse delegatieleden, aangevraagd via de Nederlandse ambassade in Almaty, werden de voor januari 1997 geplande onderhandelingen afgelast. Zij hebben dan toch later plaats gevonden in Brussel, nl. op 18 en 19 juni 1997. Tijdens de onderhandelingen werden nog enkele amendementen aan de beperkt aangepaste BLEU-typetekst aangebracht. Ze werden succesvol afgesloten met de parafering van de voorliggende verdragstekst.

Aan deze onderhandelingen werd een economisch-financieel programma gekoppeld dat op 20 juni 1997 in Antwerpen werd afgewerkt. Het programma bestond uit drie delen. Eerst werd de Antwerpse haven bezocht, omdat Kazachstan samenwerking beoogt op het vlak van modernisering en uitbreiding van petroleumhavens aan de Kaspische Zee. De eventuele financiering hiervan zou gedeeltelijk via de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO) kunnen gebeuren. Daarom werd kennisgemaakt met de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV), want die beheert een EBWO-kredietlijn voor leningen en kapitaalverstrekking aan kleine en middelgrote ondernemingen in het kader van een zgn. postprivatiseringsfonds. Tot slot werd een bezoek gebracht aan de diamantbeurs wegens de potentiële samenwerking met de Kazakse diamantmijnen.

2. Advies van de Raad van State

De Raad van State, afdeling wetgeving, eerste kamer, heeft op 24 februari 2000 advies (ref. L.29.878/1) gegeven. Er werden twee formele op-

merkingen gemaakt, enerzijds i.v.m. de titel van het voorontwerp van decreet en anderzijds i.v.m. de “voorlopige goedkeuring”. Er werd gevolg gegeven aan deze opmerkingen.

3. Inhoud van de overeenkomst

Standaardtekst van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU)

Reeds gedurende meer dan dertig jaar sluit de BLEU overeenkomsten met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), om de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen te realiseren. Daarom hebben de leden van de BLEU een tekst goedgekeurd die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse regering die standaardtekst aanvaard.

Die zgn. BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke verdragspartij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van een andere verdragspartij op zijn grondgebied toelaat (artikelen 1 en 2 van de BLEU-tekst). Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen. De bescherming vindt men terug in de artikelen 3 tot 6.

Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie en van meest begunstigde natie. Het sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 4 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationaal belang van de contracterende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade ingevolge geweld.

Artikel 5 regelt de overmakingen van alle betalingen inzake investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 6 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van investeerders met deze nationaliteit, in-

dien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

In artikel 8 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij werden gesloten, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 9 en 11 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen inzake de interpretatie en de toepassing van deze typeovereenkomst.

Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 9 dat door een arbitrage-rechtscollege een definitieve en bindende uitspraak over het geschil wordt gedaan. Geen enkele contracterende partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 11 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters wordt aangesteld. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde Staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen worden aangesteld, kan een partij zulk verzoek richten tot de Voorzitter of Ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Wat de bevordering van de investeringen betreft, kunnen nog de artikelen 7 en 10 vermeld worden, die de meest gunstige regels ervoor laten gelden. Artikel 7 bepaalt dit ten opzichte van de nationale wetgeving van de partijen en van de bestaande en toekomstige internationale of andere overeenkomsten tussen de partijen. Artikel 10 voorziet de clausule van de meest begunstigde natie.

Artikel 12 stelt de investeringen die aan deze overeenkomst voorafgaan gelijk met die na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden eveneens beschermd.

Artikel 13 bepaalt de duur en de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Een termijn van tien jaar geldt, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt. De standaardovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking.

Afwijkingen van de standaardtekst van de BLEU

De BLEU-typetekst die als basis voor de onderhandelingen gebruikt werd, is door de Vlaamse regering goedgekeurd (VR/94/29.06/DOC. 0438). Daarom worden hier enkel de voornaamste bepalingen vermeld van de voorliggende overeenkomst die afwijken van de typetekst.

In artikel 1.1°,b werd de term “vennootschappen” vervangen door “ondernemingen”. Dit is een ruimere term die minder aanleiding kan geven tot uitsluiting van bepaalde investeringen van hun internationale bevordering en bescherming.

Aan artikel 1, 2° werd een zin toegevoegd voor de definitie van “investeringen”. Hierin wordt verklaard dat deze term ook onrechtstreekse investeringen bedoelt door investeerders van een verdragspartij op het grondgebied van de andere partij via een rechtspersoon die in een derde staat is opgericht en waarop de investeerders een beslissende controle uitoefenen. Het gaat dus wederzijds om zgn. dochterbedrijven buiten de BLEU en de republiek Kazachstan.

Dit zijn twee voor de BLEU gunstige uitbreidingen van het toepassingsgebied van dit investeringsakkoord ten opzichte van de typetekst.

Artikel 4, 4° wordt aangevuld met de woorden “of een andere regeling” voor het herstel van de schade die de buitenlandse investeerder lijdt ingevolge een gewelddadige of rechtsopgeschortende toestand. Hij heeft hierdoor eveneens recht op een behandeling die minstens gelijk staat met die voor investeerders van de meest begunstigde (derde) natie, ook al gaat het niet om restitutie of schadevergoeding, maar b.v. om een gelijkwaardig herstel in natura dat geen restitutie is. Ook deze nieuwe bepaling vergroot de draagwijdte van dit akkoord.

Artikel 5, 2° betreft de overmakingen door werknemers van de buitenlandse investeerder, die de nationaliteit van een andere verdragspartij hebben, naar hun land van herkomst. Het is in deze zin gewijzigd dat het woord “loon” vervangen wordt door “verdiensten”. Dit betekent eveneens een eventueel grotere vrijheid van internationale betalingen.

In artikel 9 wordt een tweede zin ingelast die een definitie geeft van de term “bijzondere overeenkomst” tussen een verdragspartij en een investeerder van de andere partij, namelijk een m.b.t. een bepaalde investering. Deze aanvullende bepaling draagt bij tot de rechtszekerheid voor de verdragspartijen en de investeerders.

Artikel 11, 3°, in verband met eventuele geschillen die door een scheidsgerecht worden beslecht, bevat een bijkomende zin. Die bepaalt dat als de vice-voorzitter van het Internationaal Gerechtshof verhinderd is of een onderdaan is van een van de verdragspartijen, de rechter met de hoogste anciënniteit in dit Gerechtshof en zonder de nationaliteit van een van de partijen, verzocht wordt om de voorzitter van dat scheidsgerecht te benoemen. Deze bepaling biedt een oplossing in een dergelijk geval dat de typetekst niet voorziet.

Artikel 11, 5° laat in een nieuwe, derde zin toe dat het scheidsgerecht in zijn uitspraak afwijkt van het principe dat elke verdragspartij de helft van de kosten draagt verbonden aan de benoeming van de derde scheidsman en aan de werking van het gerecht zelf. Dit is een bepaling die kan bijdragen tot de billijkheid.

Artikel 12 betreffende de investeringen die reeds gedaan zijn, bevat een beperkende bepaling ten opzichte van de typetekst, die geen tijdslimiet kent : enkel voor de investeringen uitgevoerd sinds 16 december 1991 kan men zich beroepen op deze overeenkomst. De BLEU-delegatie drong op de terugwerkende kracht aan, omdat er reeds belangrijke investeringen in Kazachstan zijn gebeurd en nog gepland zijn voor de ratificatie van dit akkoord. Te vermelden zijn o.a. de investeringen van de groep Tractebel in de gassector : op 16 juni 1997 werd aan Tractebel een concessie toegestaan van twintig jaar, verlengbaar met tien jaar, voor de bouw en de exploitatie van een leidingennet voor gas. Deze Belgische onderneming deelt met de Kazakse regering de winst. Dit transportsysteem is in juli 1997 effectief door Tractebel overgenomen van twee Kazakse bedrijven.

Aangezien Kazachstan op de datum van 16 december 1991 de onafhankelijkheid uitriep – België erkende de onafhankelijke republiek Kazachstan enkele dagen later, namelijk op 31 december 1991 – is deze terugwerking van de overeenkomst voor de BLEU-delegatie meer dan aanvaardbaar.

Artikel 13 over de inwerkingtreding en de duur van dit investeringsakkoord bevat in een derde paragraaf een aanvulling op de typetekst van de

BLEU : een clause van wijziging van deze overeenkomst werd ingelast. De procedure van wijziging erkent de regelgeving van de beide verdragspartijen. Deze bepaling is niet noodzakelijk, maar bevordert toch de rechtszekerheid voor al de belanghebbenden. De eerste paragraaf van dit artikel stelt dat deze overeenkomst onmiddellijk in werking treedt, zodra de akten van ratificatie worden uitgewisseld, en niet een maand nadien. Deze twee wijzigingen van de typetekst vergen geen commentaar.

Over de slotformule voor de ondertekening van de overeenkomst valt nog aan te stippen dat dit internationaal akkoord in de twee voornaamste talen van de twee verdragspartijen werd opgemaakt en in het Engels. Deze laatste versie van de verdrags tekst is doorslaggevend in geval van geschil over de interpretatie. Daarom wordt hierbij zowel de Engelse als de Nederlandse tekst ter beoordeling voorgelegd.

De voorgestelde beslissing i.v.m. de ondertekeningsmodaliteiten is in overeenstemming met het voorstel d.d. 16 februari 1995 van de Werkgroep gemengde verdragen. Dit voorstel houdt in dat de gemachtigden van de federale regering en de drie regionale regeringen zulke investeringsakkoorden in België medeondertekenen (ondertekeningsformule 1). In het buitenland ondertekent één gemachtigde voor de vier regeringen, die alle boven de handtekening vermeld worden (formule 2). Het voorstel van de Werkgroep werd door de leden van de interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) goedgekeurd.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAELE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Brusselse Aangelegenheden
en Ontwikkelingssamenwerking*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Kazachstan inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Kazachstan inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën,
Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAEL

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,

Mieke VOGELS

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden,

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,

Johan SAUWENS

De Vlaamse minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media,

Dirk VAN MECHELEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 15 februari 2000 door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Kazachstan inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998", heeft op 24 februari 2000 het volgende advies gegeven :

1. In het opschrift en in artikel 2 van het voorontwerp dient het opschrift van de goed te keuren overeenkomst letterlijk en volledig te worden overgenomen.

2. De toevoeging "betreft : voorlopige goedkeuring ..." bij het begin van de memorie van toelichting dient te vervallen. Het om advies voorgelegde ontwerp heeft overigens betrekking op de goedkeuring van de betrokken overeenkomst en niet op een "voorlopige goedkeuring" ervan, welke rechtsfiguur zowel in het internationaal als in het intern recht onbekend is.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	J. SMETS,	
	G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M. STERCK, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

D. VERBIEST

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging ;

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds en de regering van de republiek Kazachstan, anderzijds inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 12 mei 2000.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAELE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Brusselse Aangelegenheden
en Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN

BIJLAGE

**OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
ENERZIJD
EN
DE REGERING VAN DE REPUBLIEK KAZACHSTAN,
ANDERZIJD
INZAKE DE WEDERZIJDSE BEVORDERING
EN
BESCHERMING VAN INVESTERINGEN**

DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE,
handelend zowel in eigen naam als in naam van de Regering van het Groothertogdom
Luxemburg, krachtens bestaande overeenkomsten,
de Vlaamse Regering,
de Waalse Regering,
en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, enerzijds

en

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK KAZACHSTAN,
anderzijds,

(hierna te noemen "de Overeenkomstsluitende Partijen"),

VERLANGENDE hun economische samenwerking te versterken door voor investeringen door
onderdanen van de ene Overeenkomstsluitende Partij gunstige investeringsvoorwaarden te
scheppen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij,

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

ARTIKEL 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de term:

1. "investeerder":
 - a) de "onderdanen", met name elk natuurlijk persoon die volgens de wetgeving van het Koninkrijk België of het Groothertogdom Luxemburg of van de Republiek Kazachstan wordt beschouwd als een onderdaan van het Koninkrijk België of van het Groothertogdom Luxemburg dan wel van de Republiek Kazachstan;
 - b) de "ondernemingen", met name elke rechtspersoon die is opgericht in overeenstemming met de wetgeving van het Koninkrijk België of het Groothertogdom Luxemburg of van de Republiek Kazachstan en waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is op het grondgebied van het Koninkrijk België of het Groothertogdom Luxemburg dan wel van de Republiek Kazachstan.
2. "investerings": alle soorten vermogensbestanddelen en elke inbreng in speciën, natura of diensten, die worden geïnvesteerd of geherinvesteerd in welke economische sector ook.

Als investeringen in de zin van deze Overeenkomst gelden in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a) roerende en onroerende goederen, alsmede andere rechten zoals hypotheeken, retentierechten, pandrechten, rechten van vruchtgebruik en soortgelijke rechten;
- b) aandelen, maatschappelijke aandelen en alle andere vormen van deelneming in bedrijven die zijn opgericht op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen;
- c) obligaties, tegoeden en gelijk welke prestatie die economische waarde heeft;
- d) auteursrechten, rechten van industriële eigendom, technische werkwijzen, handelsnamen en goodwill;
- e) publiekrechtelijke of contractuele concessies, waaronder die tot het opsporen, ontwikkelen, winnen of exploiteren van natuurlijke rijkdommen.

De term "investerings" verwijst eveneens naar de indirecte investeringen door de investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij via een rechtspersoon die in een andere Staat is opgericht en waarop de investeerders van de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij een beslissende controle uitoefenen.

Veranderingen in de rechtsvorm waarin vermogensbestanddelen en kapitaal werden geïnvesteerd of geherinvesteerd doen geen afbreuk aan de omschrijving ervan als "investering" als bedoeld in deze Overeenkomst.

3. "opbrengst": de bedragen die een investering oplevert, en met name, doch niet uitsluitend, winst, rente, vermogensaanwas, dividenden, royalty's en vergoedingen.
4. "grondgebied":
het grondgebied van het Koninkrijk België en het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg en het grondgebied van de Republiek Kazachstan evenals de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van de betreffende Staten uitstrekken en waarin laatstgenoemde, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefenen met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen.

ARTIKEL 2

Bevordering van investeringen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij bevordert investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied en laat zodanige investeringen toe in overeenstemming met haar wetgeving.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij staat in het bijzonder het sluiten en uitvoeren van licentieovereenkomsten en overeenkomsten inzake commerciële, administratieve of technische bijstand toe, voor zover deze activiteiten verband houden met zodanige investeringen.

ARTIKEL 3*

Bescherming van investeringen

1. Alle investeringen, zij het rechtstreekse of onrechtstreekse, door investeerders van een der Overeenkomstsluitende Partijen genieten op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partijen een eerlijke en rechtvaardige behandeling.

Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich de door haar aangegane verbintenissen ten aanzien van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij te allen tijde na te komen.

2. Onder voorbehoud van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde, genieten deze investeringen een voortdurende bescherming en zekerheid, met uitsluiting van elke onredelijke of discriminatoire maatregel die, in rechte of in feite, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de liquidatie van deze investeringen zou kunnen belemmeren.

3. De in de eerste twee leden beschreven behandeling en bescherming moeten minstens gelijk zijn aan die welke de investeerders van een derde Staat genieten en mogen in geen geval minder gunstig zijn dan die waarin het internationaal recht voorziet.
4. Deze behandeling en bescherming strekken zich evenwel niet uit tot de voorrechten die een Overeenkomstsluitende Partij toekent aan de investeerders van een derde Staat op grond van zijn lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of iedere andere vorm van regionale economische organisatie.

ARTIKEL 4

Onteigening en eigendomsbeperking

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich geen enkele maatregel tot onteigening of nationalisatie noch enige andere maatregel te treffen die tot gevolg heeft dat aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij rechtstreeks of onrechtstreeks de hun toebehorende investeringen op haar grondgebied worden ontnomen.
2. Wanneer om redenen van openbaar nut, veiligheid of nationaal belang van het bepaalde in het eerste lid moet worden afgeweken, dienen de volgende voorwaarden te worden vervuld:
 - a) de maatregelen worden genomen volgens een wettelijke procedure;
 - b) de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met bijzondere verbintenissen;
 - c) de maatregelen gaan vergezeld van voorzieningen voor de betaling van een billijke en reële schadeloosstelling.
3. De schadeloosstelling komt overeen met de reële waarde van de investeringen op de dag voordat de maatregelen werden genomen of bekendgemaakt.

De schadeloosstelling wordt uitgekeerd in de munt van de Staat waarvan de investeerder onderdaan is of in een andere omwisselbare munt. Ze moet zonder vertraging worden betaald en moet vrij kunnen worden overgemaakt. Ze levert rente op tegen een gewone commerciële rentevoet vanaf de datum van de vaststelling van het bedrag tot de datum van uitbetaling.

4. Aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, wordt door laatstgenoemde, wat de restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, een behandeling toegekend die ten minste gelijk is aan die welke die Overeenkomstsluitende Partij aan investeerders van de meest begunstigde natie toekent.
5. Voor de in dit artikel behandelde kwesties verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die ten minste

gelijk is aan die welke investeerders van de meest begunstigde natie op haar grondgebied genieten en die in elk geval niet minder gunstig is dan die waarin het internationaal recht voorziet.

ARTIKEL 5

Overmakingen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij, in overeenstemming met haar wetgeving, de vrije overmaking van en naar haar grondgebied, van alle betalingen in verband met een investering. Deze omvatten in het bijzonder:
 - a) bedragen bestemd om de investering tot stand te brengen, te behouden of uit te breiden;
 - b) bedragen bestemd voor het nakomen van contractuele verbintenissen, met inbegrip van de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, royalty's en andere betalingen voortvloeiend uit licenties, franchises, concessies en andere soortgelijke rechten, alsmede de bezoldiging van het geëxpatrieerd personeel;
 - c) de opbrengst van investeringen;
 - d) de opbrengst van de gehele of gedeeltelijke liquidatie van de investeringen, met inbegrip van meerwaarden of verhogingen van het geïnvesteerd kapitaal;
 - e) de in toepassing van Artikel 4 uitgekeerde schadeloosstelling.
2. De onderdanen van elke Overeenkomstsluitende Partij die uit hoofde van een investering toelating hebben gekregen om op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij te werken, is het tevens toegestaan een passend deel van hun verdiensten over te maken naar hun land van herkomst.
3. De overmakingen gebeuren in vrij inwisselbare munt, tegen de koers die op de datum van overmaking van toepassing is op contante transacties in de gebruikte munt.
4. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de toelating die vereist is om de overmaking onverwijld uit te voeren, zonder andere lasten dan de gebruikelijke taksen en kosten.
5. De in dit artikel vermelde waarborgen zijn ten minste gelijk aan die welke worden verleend aan investeerders van de meest begunstigde natie.

ARTIKEL 6

Subrogatie

1. Indien één der Overeenkomstsluitende Partijen of één van haar openbare instellingen een schadeloosstelling uitkeert aan haar eigen investeerders op grond van een voor een investering verleende waarborg, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij of de desbetreffende openbare instelling in de rechten van de investeerders is getreden.
2. In verband met de overgedragen rechten kan de andere Overeenkomstsluitende Partij jegens de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerders is getreden, de verplichtingen laten gelden die wettelijk of contractueel op de investeerders rusten.

ARTIKEL 7

Toepasbare regels

Wanneer een vraagstuk omtrent investeringen wordt geregeld bij deze Overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene Overeenkomstsluitende Partij dan wel bij internationale overeenkomsten, waarbij de Overeenkomstsluitende Partijen partij zijn of op een later tijdstip kunnen worden, kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

ARTIKEL 8

Meest begunstigde natie

In alle aangelegenheden met betrekking tot de behandeling van investeringen genieten de investeerders van elke Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij de behandeling van meest begunstigde natie.

ARTIKEL 9

Bijzondere overeenkomsten

Investeringen waarvoor een bijzondere overeenkomst is gesloten tussen de ene Overeenkomstsluitende Partij en investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij zijn onderworpen aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de bijzondere overeenkomst.

Onder bijzondere overeenkomst wordt verstaan een overeenkomst tussen een Overeenkomstsluitende Partij en een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij inzake een bepaalde investering op het grondgebied van de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij.

ARTIKEL 10

Regeling van investeringsgeschillen

1. Van elk investeringsgeschil tussen een investeerder van de ene Overeenkomstsluitende Partij en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt schriftelijk kennis gegeven door de eerste partij die een vordering instelt. De kennisgeving gaat vergezeld van een behoorlijk toegelichte nota.

De partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen, indien nodig door deskundig advies in te winnen van een derde partij of anders door middel van bemiddeling tussen de Overeenkomstsluitende Partijen langs diplomatieke weg.

2. Wanneer de bij het geschil betrokken partijen niet rechtstreeks tot een minnelijke schikking zijn gekomen of het geschil niet door bemiddeling langs diplomatieke weg hebben kunnen regelen binnen zes maanden na ontvangst van de kennisgeving, wordt het, naar keuze van de investeerder, voorgelegd aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering werd gedaan, hetzij aan internationale arbitrage.

Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming elk geschil aan zodanige arbitrage te onderwerpen. Deze toestemming houdt in dat beide Partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken.

3. In geval van internationale arbitrage, wordt het geschil naar keuze van de investeerder voorgelegd aan één van de volgende instellingen:

- een scheidsgerecht ad hoc, ingesteld volgens de arbitrage-regels van de Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (U.N.C.I.T.R.A.L.);
- het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat is opgericht krachtens het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington voor ondertekening werd opengesteld, wanneer elke Staat die Partij is bij de onderhavige Overeenkomst partij is geworden bij bedoeld Verdrag.

Zolang niet aan deze voorwaarde is voldaan, stemt elke Overeenkomstsluitende Partij ermee in dat het geschil aan arbitrage wordt onderworpen overeenkomstig de Regels betreffende de Aanvullende Voorziening van de I.C.S.I.D.

- het Scheidsgerecht van de Internationale Kamer van Koophandel te Parijs;
- het Instituut voor Arbitrage van de Kamer van Koophandel te Stockholm.

Indien wordt overgegaan tot de arbitrageprocedure op initiatief van een Overeenkomstsluitende Partij, verzoekt die Partij de betrokken investeerder schriftelijk het scheidsgerecht aan te wijzen waaraan het geschil zal worden voorgelegd.

4. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partij, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechterlijke uitspraak als verweer kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een verzekeringspolis of van de in Artikel 6 van deze Overeenkomst vermelde waarborg heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.
5. Het scheidsgerecht beslist op grond van het nationale recht, met inbegrip van de regels inzake wetsconflicten, van de Overeenkomstsluitende Partij die partij is bij het geschil en op het grondgebied waarvan de investering werd gedaan alsmede op grond van de bepalingen van deze Overeenkomst, van de bepalingen van de met betrekking tot de investering eventueel gesloten bijzondere overeenkomst en van de beginselen van internationaal recht.
6. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe ze uit te voeren overeenkomstig haar nationale wetgeving.

ARTIKEL 11

Geschillen tussen de overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst

1. Geschillen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst worden zoveel mogelijk langs diplomatieke weg beslecht.
2. Wanneer een geschil niet langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt het voorgelegd aan een gemengde commissie die is samengesteld uit vertegenwoordigers van beide Partijen; de commissie zal binnen een redelijke termijn ingaan op het verzoek van de meest gerede Partij.
3. Indien het geschil niet kan worden beslecht door de gemengde commissie, wordt het op verzoek van een van de Overeenkomstsluitende Partijen aan een scheidsgerecht voorgelegd dat voor elk geval afzonderlijk op de volgende wijze wordt samengesteld:

Elke Overeenkomstsluitende Partij benoemt een scheidsman binnen een tijdspanne van twee maanden vanaf de datum waarop een der Overeenkomstsluitende Partijen de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis heeft gesteld van haar voornemen het geschil aan arbitrage te onderwerpen. Binnen twee maanden na hun benoeming benoemen de twee scheidsmannen in onderling overleg een onderdaan van een derde Staat tot voorzitter van het scheidsgerecht.

Indien deze termijnen worden overschreden, kan een der Overeenkomstsluitende Partijen de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming(en) te verrichten.

Indien de President van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee een der Overeenkomstsluitende Partijen geen diplomatieke banden heeft of indien hij om een andere reden verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, wordt de Vice-President van het Internationale Gerechtshof verzocht de benoeming(en) te verrichten.

Indien de vice-President verhinderd is bedoelde functie te vervullen of onderdaan is van één van beide Overeenkomstsluitende Partijen, wordt de rechter van het Internationale Gerechtshof die het hoogst in anciënniteit is en geen onderdaan is van één van beide Overeenkomstsluitende Partijen verzocht de noodzakelijke benoeming te verrichten.

4. Het aldus samengesteld scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast. Het doet uitspraak bij meerderheid van stemmen; de uitspraken zijn onherroepelijk en bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen.
5. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van de door haar benoemde scheidsman. De kosten die voortvloeien uit de benoeming van de derde scheidsman en de ambtelijke kosten van het gerecht worden gelijkelijk door de Overeenkomstsluitende Partijen gedragen.

Het scheidsgerecht kan in zijn uitspraak evenwel bepalen dat een der Overeenkomstsluitende Partijen een groter aandeel in de kosten dient te dragen; deze beslissing is bindend voor beide Overeenkomstsluitende Partijen.

ARTIKEL 12

Vorige investeringen

Deze Overeenkomst is van toepassing op investeringen die vanaf 16 december 1991 werden gedaan door investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, in overeenstemming met de wetten en voorschriften van laatstgenoemde.

ARTIKEL 13

Inwerkingtreding en duur

1. Deze Overeenkomst treedt onmiddellijk nadat de Overeenkomstsluitende Partijen de akten van bekrachtiging hebben uitgewisseld, in werking. Ze blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar.

Tenzij ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Overeenkomstsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt deze Overeenkomst telkens voor een tijdvak van tien jaar stilzwijgend verlengd, met dien verstande dat elke Overeenkomstsluitende Partij zich het recht voorbehoudt de Overeenkomst te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

2. Ten aanzien van investeringen die vóór de datum van beëindiging van de Overeenkomst zijn gedaan, blijft deze van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar vanaf de datum van beëindiging.
3. Deze overeenkomst kan worden gewijzigd bij schriftelijke instemming van de Overeenkomstsluitende Partijen. Een wijziging wordt van kracht zodra elke Overeenkomstsluitende Partij de andere Overeenkomstsluitende Partijen ervan in kennis heeft gesteld dat aan de voorschriften voor de inwerkingtreding van bedoelde wijziging is voldaan.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend

GEDAAN te *Almaty* op *16 april 1998* in twee oorspronkelijke exemplaren in de Nederlandse, de Franse, de Engelse, de Kazachse en de Russische taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

**VOOR DE BELGISCH LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE :**

Voor de Regering van het Koninkrijk België, handelend
zowel in eigen naam als in naam van de Regering van het
Groothertogdom Luxemburg,
Voor de Vlaamse Regering,
Voor de Waalse Regering,
Voor de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke
Gewest,

**VOOR DE REGERING VAN DE
REPUBLIEK KAZACHSTAN :**

J.L. Dehaene
Eerste minister

Balgimbaiev
Eerste minister

**AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGO-LUXEMBURG ECONOMIC UNION,
ON THE ONE HAND
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKSTAN,
ON THE OTHER HAND
ON THE RECIPROCAL PROMOTION
AND
PROTECTION OF INVESTMENTS**

**THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM,
acting both in its own name and in the name of the Government of the Grand-Duchy of
Luxemburg,
by virtue of existing agreements,
the Walloon Government,
the Flemish Government,
and the Government of the Region of Brussels-Capital, on the one hand,**

and

**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKSTAN,
on the other hand**

(hereinafter referred to as "the Contracting Parties"),

DESIRING to strengthen their economic cooperation by creating favourable conditions for investments by nationals of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement,

1. The term "investors" shall mean :
 - a) the "nationals", i.e. any natural person who, according to the legislation of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Kazakhstan, is considered as a citizen of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Kazakhstan respectively;
 - b) the "companies", i.e. any legal person constituted in accordance with the legislation of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Kazakhstan and having its registered office in the territory of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Kazakhstan respectively.
2. The term "investments" shall mean any kind of assets and any contribution in cash, in kind or in services, invested or reinvested in any sector of economic activity.

The following shall more particularly, though not exclusively, be considered as investments for the purpose of this Agreement :

- a) movable and immovable property as well as any other rights, such as mortgages, liens, pledges, usufruct and similar rights;
- b) shares, corporate rights and any other kind of shareholdings, in companies constituted in the territory of one Contracting Party;
- c) bonds, claims to money and to any performance having an economic value;
- d) copyrights, industrial property rights, technical processes, trade names and good will;
- e) concessions granted under public law or under contract, including concessions to explore, develop, extract or exploit natural resources.

The term "investments" shall also refer to the indirect investments made by the investors of one Contracting Party within the territory of the other Contracting Party through an entity incorporated in another State and on which the investors of the first Contracting Party exercise a decisive control.

Changes in the legal form in which assets and capital have been invested or reinvested shall not affect their designation as "investments" for the purpose of this Agreement.

3. The term "incomes" shall mean the proceeds of an investment and shall include in particular, though not exclusively, profits, interests, capital increases, dividends, royalties and payments.
4. The term "territory" shall apply to the territory of the Kingdom of Belgium, to the territory of the Grand-Duchy of Luxemburg and to the territory of the Republic of Kazakhstan, as well as to the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the

territorial waters, of the States concerned and upon which the latter exercise, in accordance with international law, their sovereign rights and their jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources.

ARTICLE 2

Promotion of investments

1. Each Contracting Party shall promote investments in its territory by investors of the other Contracting Party and shall accept such investments in accordance with its legislation.
2. In particular, each Contracting Party shall authorize the conclusion and the fulfilment of licence contracts and commercial, administrative or technical assistance agreements, as far as these activities are in connection with such investments.

ARTICLE 3

Protection of investments

1. All investments, whether direct or indirect, made by investors of one Contracting Party shall enjoy a fair and equitable treatment in the territory of the other Contracting Party.

Each Contracting Party undertakes to ensure at all times that the commitments it has entered into vis-a-vis investors of the other Contracting Party shall be observed.

2. Except for measures required to maintain public order, such investments shall enjoy continuous protection and security, i.e. excluding any unjustified or discriminatory measure which could hinder, either in law or in practice, the management, maintenance, use, possession or liquidation thereof.
3. The treatment and protection referred to in paragraphs 1 and 2 shall at least be equal to those enjoyed by investors of a third State and shall in no case be less favourable than those recognized under international law.
4. However, such treatment and protection shall not cover the privileges granted by one Contracting Party to the investors of a third State pursuant to its participation in or association with a free trade zone, a customs union, a common market or any other form of regional economic organization.

ARTICLE 4

Deprivation and limitation of ownership

1. Each Contracting Party undertakes not to adopt any measure of expropriation or nationalization or any other measure having the effect of directly or indirectly dispossessing the investors of the other Contracting Party of their investments in its territory.
2. If reasons of public purpose, security or national interest require a derogation from the provisions of paragraph 1, the following conditions shall be complied with:
 - a) the measures shall be taken under due process of law;
 - b) the measures shall be neither discriminatory, nor contrary to any specific commitments;
 - c) the measures shall be accompanied by provisions for the payment of a adequate and effective compensation.
3. Such compensation shall amount to the actual value of the investments on the day before the measures were taken or became public.

Such compensation shall be paid in the currency of the State of which the investor is a national or in any other convertible currency. It shall be paid without delay and shall be freely transferable. It shall bear interest at the normal commercial rate from the date of the determination of its amount until the date of its payment.

4. Investors of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency or revolt in the territory of the other Contracting Party shall be granted by the latter Contracting Party a treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, at least equal to that which the latter Contracting Party grants to the investors of the most favoured nation.
5. In respect of matters dealt with in this Article, each Contracting Party shall grant to the investors of the other Contracting Party a treatment which shall at least be equal to that granted in its territory to the investors of the most favoured nation. This treatment shall in no case be less favourable than that recognized under international law.

ARTICLE 5

Transfers

1. Each Contracting Party shall grant to investors of the other Contracting Party the free transfer in and out its territory of all payments relating to an investment, in accordance with its legislation, including more particularly:

- a) amounts necessary for establishing, maintaining or expanding the investment;
 - b) amounts necessary for payments under a contract, including amounts necessary for repayment of loans, royalties and other payments resulting from licences, franchises, concessions and other similar rights, as well as salaries of expatriate personnel;
 - c) proceeds from investments;
 - d) proceeds from the total or partial liquidation of investments, including capital gains or increases in the invested capital;
 - e) compensation paid pursuant to Article 4.
- 2. The nationals of each Contracting Party who have been authorized to work in the territory of the other Contracting Party in connection with an investment shall also be permitted to transfer an appropriate portion of their earnings to their country of origin.
 - 3. Transfers shall be made in a freely convertible currency at the rate applicable on the day transfers are made on the spot transactions in the currency used.
 - 4. Each Contracting Party shall issue the authorizations required to ensure that the transfers can be made without undue delay, with no other expenses than the usual taxes and costs.
 - 5. The guarantees referred to in this Article shall at least be equal to those granted to the investors of the most favoured nation.

ARTICLE 6

Subrogation

- 1. If one Contracting Party or any public institution of this Contracting Party pays compensation to its own investors pursuant to a guarantee providing coverage for an investment, the other Contracting Party shall recognize that the former Contracting Party or the public institution concerned is subrogated into the rights of the investors.
- 2. As far as the transferred rights are concerned, the other Contracting Party shall be entitled to invoke against the insurer who is subrogated into the rights of the indemnified investors the obligations of the latter under law or contract.

ARTICLE 7

Applicable regulations

If an issue relating to investments is covered both by this Agreement and by the national legislation of one Contracting Party or by international conventions, existing or to be subscribed to

by the Contracting Parties in the future, the investors of the other Contracting Party shall be entitled to avail themselves of the provisions that are the most favourable to them.

ARTICLE 8

Most favoured Nation

In all matters relating to the treatment of investments the investors of each Contracting Party shall enjoy most-favoured-nation treatment in the territory of the other Contracting Party.

ARTICLE 9

Specific agreements

Investments made pursuant to a specific agreement concluded between one Contracting Party and investors of the other Contracting Party shall be covered by the provisions of this Agreement and by those of the specific agreement.

Specific agreement means an agreement between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party concerning a concrete investment in the territory of the former Contracting Party.

ARTICLE 10

Settlement of investment disputes

1. Any investment dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be notified in writing by the first party to take action. The notification shall be accompanied by a sufficiently detailed memorandum.

As far as possible, the parties shall endeavour to settle the dispute through negotiations, if necessary by seeking expert advice from a third party, or by conciliation between the Contracting Parties through diplomatic channels.

2. In the absence of an amicable settlement by direct agreement between the parties to the dispute or by conciliation through diplomatic channels within six months from the notification, the dispute shall be submitted, at the option of the investor, either to the competent jurisdiction of the State where the investment was made, or to international arbitration.

To this end, each Contracting Party agrees in advance and irrevocably to the settlement of any dispute by this type of arbitration. Such consent implies that both Parties waive the right to demand that all domestic administrative or judiciary remedies be exhausted.

3. In case of international arbitration, the dispute shall be submitted for settlement by arbitration to one of the hereinafter mentioned organizations, at the option of the investor:

- an ad hoc arbitral tribunal set up according to the arbitration rules laid down by the United Nations Commission on International Trade Law (U.N.C.I.T.R.A.L.) ;
- the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (I.C.S.I.D.), set up by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on March 18, 1965, when each State party to this Agreement has become a party to the said Convention.

As long as this requirement is not met, each Contracting Party agrees that the dispute shall be submitted to arbitration pursuant to the Rules of the Additional Facility of the I.C.S.I.D.

- the Arbitral Court of the International Chamber of Commerce in Paris;
- the Arbitration Institute of the Chamber of Commerce in Stockholm.

If the arbitration procedure has been introduced upon the initiative of a Contracting Party, this Party shall request the investor involved in writing to designate the arbitration organization to which the dispute shall be referred.

4. At any stage of the arbitration proceedings or of the execution of an arbitral award, none of the Contracting Parties involved in a dispute shall be entitled to raise as an objection the fact that the investor who is the opposing party in the dispute has received compensation totally or partly covering his losses pursuant to an insurance policy or to the guarantee provided for in Article 6 of this Agreement.
5. The arbitral tribunal shall decide on the basis of the national law, including the rules relating to conflicts of law, of the Contracting Party involved in the dispute in whose territory the investment has been made, as well as on the basis of the provisions of this Agreement, of the terms of the specific agreement which may have been entered into regarding the investment, and of the principles of international law.
6. The arbitral awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute the awards in accordance with its national legislation.

ARTICLE 11

Disputes between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement.

1. Any dispute relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible through diplomatic channels.

2. In the absence of a settlement through diplomatic channels, the dispute shall be submitted to a joint commission consisting of representatives of the two Parties; this commission shall convene without undue delay at the request of the first party to take action.
3. If the joint commission cannot settle the dispute, the latter shall be submitted, at the request of either Contracting Party, to an arbitration court set up as follows for each individual case:

Each Contracting Party shall appoint one arbitrator within a period of two months from the date on which either Contracting Party has informed the other Party of its intention to submit the dispute to arbitration. Within a period of two months following their appointment, these two arbitrators shall appoint by mutual agreement a national of a third State as chairman of the arbitration court.

If these time limits have not been complied with, either Contracting Party shall request the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment(s).

If the President of the International Court of Justice is a national of either Contracting Party or of a State with which one of the Contracting Parties has no diplomatic relations or if, for any other reason, he cannot exercise this function, the Vice-President of the International Court of Justice shall be requested to make the appointment(s).

If the Vice-President is not able to carry out such function, or he is a national of either Contracting Party, the most senior Judge of the International Court of Justice who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make such appointment.

4. The court thus constituted shall determine its own rules of procedure. Its decisions shall be taken by a majority of the votes; they shall be final and binding on the Contracting Parties.
5. Each Contracting Party shall bear the costs resulting from the appointment of its arbitrator. The expenses in connection with the appointment of the third arbitrator and the administrative costs of the court shall be borne equally by the Contracting Parties.

The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties and such award shall be binding on both Contracting Parties.

ARTICLE 12

Previous investments

This Agreement shall apply to investments made since December 16, 1991 by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the latter's laws and regulations.

ARTICLE 13

Entry into force and duration

1. This Agreement shall enter into force immediately after the date of exchange of the instruments of ratification by the Contracting Parties. The Agreement shall remain in force for a period of ten years.

Unless notice of termination is given by either Contracting Party at least six months before the expiry of its period of validity, this Agreement shall be tacitly extended each time for a further period of ten years, it being understood that each Contracting Party reserves the right to terminate the Agreement by notification given at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

2. Investments made prior to the date of termination of this Agreement shall be covered by this Agreement for a period of ten years from the date of termination.
3. Amendments may be introduced in this Agreement with written consent between the Contracting Parties. Any amendment will come into force if each Contracting Party informs the other Contracting Party that it has completed all its formalities allowing such an amendment to come into force.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at *Almaty*, on *16th April 1998*, in two original copies, each in the English, French, Dutch, Kazak and Russian languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

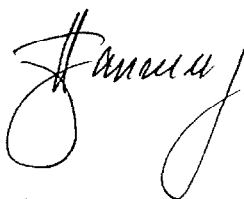
**FOR THE BELGO-LUXEMBURG
ECONOMIC UNION :**

For the Government of the Kingdom of Belgium
acting both in its own name and in the name of the
Government of the Grand-Duchy of Luxemburg,
For the Walloon Government,
For the Flemish Government,
For the Government of the Region of Brussels-Capital,

J.L. Dehaene
Prime Minister

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF KAZAKSTAN :**

Balgimbaiev
Prime Minister